

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 3.

V Ljubljani, v soboto 21. januarja 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne izvzemši dne 25. februarja in 29. julija. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“, Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradsko štev. 15.** Uradne ure od 9—12 ure dop. in od 2—4 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Skofovski zavodi in „Slovenski Narod.“

II.

Še z večjo srditostjo, kakor proti škofovski gimnaziji, pa maha „Slovenski Narod“ z raznimi zofizmi proti škofovskemu konviktu, v katerem bi se krščansko-nravno vzgajala mladina ne-le za duhovski poklic, ampak tudi za svetne stanove. „Narod“ meni, da se mladina med štirimi stenami pod nadzorstvom duhovščine sploh ne more dobro vzgajati, in pravi, da „se vzgajajo za obzidjem brez vsake dotike z zunanjim svetom elementi, ki potem v praktičnem življenju prav hitro opešajo.“ V današnjih časih, ko se naglo množe vojaški in drugi konvikti, bojovati se proti konviktom sploh, je smešno, ker skušnje uče, da so konvikti lahko tudi prav dobri. In štiri stene? Ali bo mar učiteljski konvikt, katerega je „Narod“ že večkrat priporočal, imel pet sten? Znabiti bo imel tako, kakor drugi, le štiri in še včasih po noči zaklenjene duri! In je li res, da opešance za življenje fabricirajo po konviktih le duhovniki? Ali res katoliški konvikti še niso postavili nič delavnih mož v življenje? Saj se je vendar mnogo naših Ivanov — advokatov, profesorjev in ravnateljev — vzgajalo med štirimi stenami Alojzijevejšča pod duhovskim nadzorstvom, in kdo more trditi, da so zaradi tega v praktičnem življenju „prav hitro opešali“. In če so opešali, ali ni znabiti vzroka iskati kje drugod, zunaj onih sten?

Ne trdimo, da bi škodljiva prenapetost na to ali ono stran v kakem duhovskem zavodu ne bila mogoča — nič ni popolnega pod solncem — toda, že naprej obsojati ljubljanski škofovski konvikt, ko nima še niti statuta niti vodstva, to je pa že res prava pravcata prenapetost.

Jako sumljivo logiko razodeva „Narodovec“ tudi, ko najprej sam priznava, da je nekdaj cerkev ostajala v živi zvezi z življenjem in njega napredki, nato pa z vso odločnostjo sum-

niči škofovske zavode, da se bode v njih delalo nasprotno. Če je kje kakšen škof zaradi svojega tolerantnega vedenja in vzvišenega jasnega pogleda na življenje vreden časti in priznanja, vreden je tega ljubljanski škof Anton Bonaventura. To je splošno prepričanje Ljubljančanov. In njemu podtikati, da ne bo zmožen, v svojih zavodih napraviti gazi idejam svojim, to je hudodelstvo! Slabih zavodov nam to zlato slovensko srce ustvariti ne more in noče! Mož, ki je sam izvrsten pedagog, ki je izdal med Hrvati čislano knjigo „Uzgojeslovje za učitelje in učiteljske pripravnike“ in ki si je pridobil po raznih zavodih in med širokim svetom dovolj skušenj, bode pač pri znanem talentu svojem znal pravo izbrati pri slovenskem zavodu, ki bo dete njegovega srca. Brez dvoma škof dr. Jeglič Slovencev uničil ne bode, če se ne bomo uničili sami! —

Kot najmočnejše sredstvo, da bi podrl načrt škofovskih zavodov, je pa porabil „Slov. Narod“ metalni stroj za kamenje, po katerega je šel na pósodo v rimski tabor. Dva nemška duhovnika sta mu postala rešenika. Dr. H. Schell in dr. Jos. Müller sta namreč izdala zadnja leta dve brošuri o reorganizaciji cerkve. V njih naštevata razne napake katoličanov in tudi napake po jezuitskih zavodih. Ta dva moža sta tedaj „Narodu“ veljaka, ki držita kot železo, zato on citira nekatere stavke iz njunih knjig s posebnim povdarkom. Ali naj se mi zato jezimo? Kaj še! Le veseli nas, da je „Narod“ še koga dobil, kateremu verjame, da je dobil celò „priznana učenjaka“, dva „verna katoliška duhovnika“! Dovolil nam bode tedaj „Narod“ gotovo, da bomo tudi mi iz njunih knjig malo tistega pocitirali, kar je slučajno on prezrl in vsled tega zašel v svojih člankih v nekatere krivične trditve. „Narod“ graja kardinalski kolegij, ki je obsodil Galileja, hvali Lutro, da je kot German reformoval krščansko cerkev, o katolicizmu, kakor je dandanes, pa pravi, da ni

princip napredka, ampak princip rakove poti, nazadnjaštva. Te nauke je pritaknil „Narod“ kot nekak posnetek raznih Schellovih citatov, toda prav po krivici, ker Schell in Müller nikjer ne napadata katolicizma, ampak grajata le napake katoličanov.

Dr. Schell pravi n. pr. v knjigi, na katero se opira „Narod“: „Ne-le rimsko-katoliški bogoslovec, ampak filozof, jurist, medicinec, naravoslovec, sploh vsak strokovnjak si mora svoje koncepte dati popravljati od nezmotljivega papeža, ako se rezultati njegovega vednostnega dela ne vjemajo z „razodeto resnico“. Za te Schellove besede naj napravijo v „Narodni tiskarni“ poseben okvir, ker tako uči „mojster“ Schell! In kaj pravi dr. Schell o Galileju, Koperniku in Lutru? Prva dva, pravi, „bi bila veliko prej prodrla, ako bi ne bila neugodnega vpliva na razum imela verska razcepljenost. Ravno Luter in Melanchthon sta bila pa najhujša nasprotnika tega astronomičnega krivoverstva katoliškega kanonika (Kopernika)“. In če „Narodovci“ kot junaki svobodne misli obsojajo Rim in hvalisajo luteranstvo, naj čujejo svojega proroka dr. Schella, ki piše v pohvaljeni knjigi: „Varujočim popolnoma katoliško stališče in zastopajočim prostost mišljenja in preiskavanja, se nam zakliče velevaljoči: stoj! ne iz Vatikana ali od škofov, ampak iz lista „Das deutsche Protestantenblatt.“

In dr. Müller? Ali je on kje dokazoval, da duhovniki niso za vzgojo mladine? Baš nasprotno! Lani je izdal dr. Müller svojo knjigo o pedagogiki in v njej je odstavek, ki govori „Ueber den mächtigen Vorsprung des Seelsorgers, des geistlichen Erziehers vor jedem anderen.“ O duhovnu-učitelju govori pisatelj tako: „Častljiva obleka, božji nimbus, ki obdaja duhovnika kot Bogu posvečenega človeka v očeh vernikov in ga visoko gori povzdiguje nad vrste navadnih zemeljskih prebivalcev, nedelja, ki kaže otroku njegovega duhovnega učitelja in vo-

Pismo s kmetov.

Gospod urednik!

Kaj se Vam mara, ker bivate v beli Ljubljani in nosite lahko tudi ob grdem vremenu mehke čevljičke ter z lahko in prožno nogo hitite po asfaltnem tlaku iz pisarne domov, in z doma v pisarno! Pri nas na kmetih je drugače, vse drugače. Blato mešamo, sneg gazimo, vode bredemo in zato nosimo skorne, poštene in močne, nakovane rovtarske skorne. Na glavo natikamo kučmo, v roko pa jemljemo težko gorjačo in taki „Rusi“ kolovratimo in štrlinčamo po opravkih okoli. Nedavno so me pa opravi zanesli v Ljubljano, v belo, prerojeno Ljubljano. Tako sem že hrepenel po mestu, da bi se malo otesel in otesal rovtarskih manir, da bi se malo bolj vzdramil in navdušil! Dobro — toraj v Ljubljano sem šel. Škorne sem si pošteno osnažil, kučmo uravnal, palico pa vzel najmanjšega kalibra, da ne poreko Ljubljančani, da sem prišel na boj. Samega sebe sem bil vesel in mislil sem, da sem dostojen dovolj za glavno mesto. Ali, Vi ne veste, kako sem se vrezal! Za mano so gledali, za mano, pa ne da bi občudovali mojo pošteno zimsko obleko, ampak smejali so se mi, posta-

vali, za mano gledali in si pomežikovali: „Al' si ga vidu, kmeta!“ Nič jim ni bilo prav, ker sem krevsal po asfaltu s škornji. Kaj ne, gospod urednik, jaz ne morem iti tako v težkih škornjih, kot drugi v copatah. Zato sem pa rekel: Kaj bi se nastavljal tem zijalom, in šel na sredo ceste. Na sredi sem imel mir in lahko sem ogledaval nove palače in hiše na obeh straneh. Ali verjemite mi, da se mi je milo storilo, ko sem tuhtal in mislil: Glej, v središču Slovenije si, v matuški slovenski, sam jeklen in navdušen Slovenec, ki se ubijaš in trudiš po Rovtah, da se ljudje izobrazujejo, da berejo knjige in časopise, da spoznavajo sebe in svoj narod, da se zavedajo, kaj so — in vidiš, v Ljubljani se iz tebe norčujejo, ker si kmet. O, ti gosposka Ljubljanca! Kmalu ne bomo smeli kmetje dalje kot v Šiško ali k večjemu do Figabirta. Ali jaz sem trde skorje, zato se nisem dolgo mudil pri takih mislih. Tam nekje krog Kravje doline, novim cestam imen ne vem, torej tam krog Kravje doline sem hodil, in rad bi bil malo kadil. S pipo ni nič, sem si mislil, viržinko si kupi, da se boš postavil. Stopil sem k nekemu okencu, ker je bilo zapisano, da je tamkaj opalta, in sem rekel prodajalki tobaka, da naj mi da eno

dolgo cigaro. Skuštrana deklica mi pomoli viržinko, jaz pa njej groš. Ali takoj se domislim, da nimam ognja. Oddrgnem možnjiček, potrkam še enkrat in pomoledujem za vžigalice. Jezno je tisto dekle odprlo okence in mi brsnilo skozi škatlico. Plačal sem jo pošteno, vzel in šel. Potem se ustavim sredi ceste, da prižgem smodko. Potegnem škatlico iz žepa, pogledam, aha, to bo pa Ciril-Metodova škatlica. Gledam in gledam, ali bila je drugačna, kot jih pri nas prodajajo. Une so najbrž za kmete, sem si mislil, dekle se je pa prenašlo in dalo „ta gosposke“. Ogledujem še škatlico in berem, tête, bil je nemški napis. Dobro, da so me bili dali rajni oče na Koroško, kjer sem se na gospešvetski gmajni naučil nemški. Berem: „Den Brüdern im bedrängten Land Warmfühlend Herz, hilfreiche Hand“. Kar obstal sem, pa še enkrat bral in zares — v beli Ljubljani, Bog pomagaj, prodajajo slovenskim kmetom mašince iz rajha! Taka jeza se me je polotila, da sem vrgel škatlico v cestni jarek, kadil mrzlo viržinko in mesto dima pihal meglo. Mislil sem si, naj bo, kamor hoče! Prej ne prižgem, da dobim pošten ogenj. H „Tišlarju“ v kolodvorskih ulicah sem se potem namenil na pol litra vina. Ker pa nisem hotel iti z mrzlo viržinko v go-

ditelja na posvečenem kraju in poveljevalni višini, kjer vsaka beseda zaradi bližnjega Najsvetejšega še mogočnejše prijema in na nauke med tednom pritiska božji pečat, nerazdeljena jednodnost, s katero duhovni učitelj zna opresti in harmonično zaokrožiti ves uk in vse duševno vodstvo — vse to odpira duhovnu vzgojno torišče, na katerem zamore delovati, kakor nihče drugi, ako je le količkaj kos svoji nalogi in ne zaostaja predaleč za temi stanovskimi prednostmi s svojimi osebnimi in pedagoškimi svojstvi. Ni zadnja stvar tudi celibat, slika vednega samozatajevanja, ki gojencu vdihuje visoko spoštovanje. Gojenec vidi v duhovnu sebi sorodni ideal in čuti, da ga nekaj vleče k njemu z instinktivno fantazijo. Odtod izvira, da uživa vreden katoliški duhoven zaupanje, kakor nihče drugi ne.“ Tako dr. Müller.

Vemo, da bodeta že danes „duhovnika učenjaka“ Schell in Müller potegnjena zaradi navedenih besed iz „Narodovih“ nebes in tresčena med navadne klerikalce. S tem je pa „Narod“ izgubil glavna topova v svoji kanonadi proti škofovskim zavodom. Drugi njegovi topovi obmolkujejo sami, ker so nastavljeni drug proti drugemu. Ako „Narod“, hoteč odvrniti celó duhovščino od podpiranja škofovskih zavodov, trdi, „da večina kranjske duhovščine ni predbro situirana in da vsacega duhovnika njegovo sorodništvo gloda kolikor more“, je to mogoče, to mora že vedeti šefredaktor „Slov. Naroda“. Zato pa duhovniki prav store, če se vsaj v svojih oporokah nekoliko otresejo glodajočega sorodništva, in zlasti tacega, ki bi potem porabljal duhovski denar v protikrščanske namene. Jako imenitno je tudi „Narodovo“ podtikanje, da „duhovniki lové dedščine in izkoriščajo smrtno boje v to, da si priboré pia legata, ali pa še celo kaj dobička za svoj lastni žep“, ko „Narod“ sam pristavlja, da „to že od nekdaj duhovščini prav radi očitajo — sovražniki katoliške cerkve“.

Jedini dokaz, ki drži, pa je podal „Narod“ s svojimi petimi članki proti škofovskim zavodom, namreč dokaz, da „Narodovci“ iz dna duše črtijo katoličanstvo in porabljajo vsako priliko, da lopnejo po njem kot po „principu nazadnjaštva“. A vero naj bi „Narod“ pustil lepo pri miru! Slovenci, ki imamo dovolj drugih bojev, prav nič ne potrebujemo še bojev med duhovniki in laiki zaradi vere in reformacije cerkve. Cerkev naj se reformuje sama! Znanega izreka starega Luke Svetca o toku politike ni treba postavljati na glavo, ker ga je kot princip napredka izjavila „kristalizovana narodna pamet“.

S svojimi načrti ni prišel knezoškof, kakor „Narod“ méni, prezgodaj, ampak jedno leto prepozno. Ako bi bil dr. Jeglič med Turki v Bosni začel snovati jednake zavode, znabiti bi bil kak mohamedanski list z jednim člankom udaril

contra, „Slov. Narod“, katerega plačujejo krščanski Slovenci, je prinesel člankov pet — proti zavodom, ki imajo namen pospeševati krščanstvo in slovenstvo.

Ta princip je pa največ vreden. Stvar, ki nima nasprotnikov, ni dobra, vsaka dobra stvar pa, če se bolj tlači, bolj rase. Torej naprej, graditelji škofovskih zavodov! Niti kranjskih Turčinov se ne zbojte, ampak, če mora tako biti, gradite, kakor nekdaj zidarji jeruzalemskega hrama božjega, držeč v jedni roci kelo v drugi meč! Naš dobri narod je z vami!

O položaju.

Dunaj, 19. januarja.

Dospeli smo tja, kamor nas je avstrijska politiška vzgoja po znanem receptu „Nekaterim kruha, drugim šibo, — nekaterim vse, drugim ničesar“, privedla: Naprej ne moremo! — V avstrijskem in v ogerskem parlamentu nadvlada jednaka pobalinska obstrukcija, ki sramoti zborovalce in ponižuje državo pred vesoljnim svetom. Na Ogorskem se pogaja že vlada z manjšino in v avstrijskem parlamentu so se zjedini vse stranke levice v to, da sestavijo svoje zahteve in jih skupno predložijo vladi. Temu koraku bo sledil drugi, t. j. da se bo i tukaj pogajala vlada z manjšino, kakor na Ogorskem. Vse to kaže, kakor da bi se bila manjšinama pokazala pot, po kateri naj se bližata vladi. Vse to se godi za kulisami in to je nevarno, silno nevarno za desnico, — za slovanski živelj v državi, ker to je že sedaj jasno, da se na merodajnem mestu ne pripusti, da bi se Ogrom, in če tudi so postavljeni v manjšino, ali da bi se Nemcem, če tudi nasprotujejo vladi in če tudi žalijo javno in jasno najvišjo oblast v državi — odrekala najmanjša želja.

Sedajna vlada namerava — to je javna tajnost — poslati državni zbor na počitnice in potem vladati s pomočjo zloglasnega § 14. Vara se pa sedanja vlada in varajo se vsi oni, kateri mislijo, da je z obstankom Thunovega kabineta zajamčena prihodnost sedanji večini. Zgodovina nas uči, da so se veliko ugodnejši položaji, kakor je današnji, premenili Slovanom kar čez noč, in baš sedaj kaže politično obnebe nekake sumljive znake. Vse je potrto, nezanesljive govorice razburjajo duhove in nekako z bojaznijo gleda vse v prihodnost.

To je gotovo, da tako ne more ostati, brez dvojbe se bo politiški in parlamentarni položaj premenil, sila okoliščin ga bo premenila, če tudi ne danes pa gotovo v kratkem času. Komu bo prememba, na korist? Na to vprašanje danes ne more nihče odgovoriti, kakor ne na vprašanje, na kak način se bode državnopravna prihodnost v Avstriji izgotovila.

Slovanom je zdaj v parlamentu vsiljena nehvaležna uloga, da morajo mirno gledati, kako

zbija levica razne burke, a zaradi discipline se ne smejo ganiti in izposlovati prepotrebnih gospodarskih pridobitev za svoje volilce. Ljudstvo mora biti zaradi tega nezadovoljno, in resnično nadvlada danes nezadovoljnost s parlamentom, z vlado, vse druge čute v celi državi. Izjasniti se mora, in izjasnilo se bo, če ne z dobro, pa s silo. Tako ne more obstati!

Naše državne poslance tare ista mora, kakor celo desnico. Oni ne morejo ničesar vspešnega storiti za svoje volilce. Gospodarstvena vprašanja so za nas Slovence največje važnosti, zaradi tega naj bi se obrnili na domačo gospodarstveno organizacijo, na narodno delo, ker tam je še mnogo neobdelanega. Ako se doma dokonča gospodarsko delo, bo lažje pospeševati korist volilcev kadar bodo nastali zopet časi, da bo i v državnem zboru mogoče kaj vspešnega storiti. Bati se nam je, da nastanejo še hudi časi za Slovence, ker do zdaj se ni ničesar doseglo, če tudi smo imeli oporo v desnici, kaj pa tedaj, ako nadvladajo Slovincem nasprotni elementi v politiškem življenju? Zaradi tega naj bi se združile vse moči na skupno delo, in kar odločno se mora zavrniti vsaka združba, vsaka odtujitev delavcev na narodnem polju. Prav v tem smislu sodimo tudi o onem dopisu v „Slov. Listu“, ki je nedavno omenil načelnika državnozbornih poslancev gosp. Povšeta, o katerem je obče znano, da je marljiv, zanesljiv zastopnik svojega naroda.

Časi so resni, prihodnost negotova, sumljiva, — bodimo tedaj trezni, a odločni pri delu za narod.

Iz državnega zbora.

(Izvirno poročilo.)

Prva seja državnega zbora po novem letu se je vršila dne 17. t. m. pod uplivom brezupne opozicije. Znano in posebno zdaj v ogerskem parlamentu upeljano sredstvo, da se glasuje po imenih o predlogu, naj se kaka prošnja priklopi stenografičnemu zapisniku, se je uporabljalo petkrat. Prvo glasovanje o neki prošnji iz češkega tabora je pokazalo izvanredni uspeh, da je bil predlog jednoglasno sprejet. Štiri mučne ure se je tako glasovalo, in čas je pretekel ne da bi bila zbornica prišla do prve točke dnevnega reda. Prva točka dnevnega reda, poročilo legitimacijskega odseka o volitvah, glede kojih so se volilci pritoževali, in druga točka privolitve vojakov novincev za leto 1899. Proti parlamentarni rešitvi zadnje točke je pa ravno naperjena obstrukcija, katere se pa ne udeležuje cela levica. Nemška ljudska stranka in pa nemška napredna stranka vzdružeta obstrukcijo; — krščanski socialisti, ustavoverno veleposestvo in prosta nemška skupina so se odtujili obstrukciji; — socialisti pa sodijo sploh, da sedajni položaj ni ugoden za obstrukcijo. Po zborniškem opra-

stilno, šel sem tam blizu v drugo opalto po vžigalice in sem pristavil, da naj da naše domače, Ciril in Metodove. Mislite, da sem jih dobil? „Teh nimamo, takele le, če hočete“. „Nočem“, sem zarežal gorjanski in šel še bolj jezen dalje. Prebito sem bil hud. „Na, tu ga imaš“, godrnjal sem po cesti, „doma pridigujem ljudem slovensko politiko, tukajle pa sama nemškutarija vlada“. Pobaral sem potem nekega Gorenjca, ki je šel z vrečo s kolodvora, če ima kaj ognja. Pa mi ga je rad dal in — imel je, vedite, imel pošteni, domači ogenj Ciril-Methodovih vžigalic. Lepo sem ga zahvalil in odpuhal z viržinko h Tišlarju. Tam sem tako preklicano zabavljaj, da so me bili kmalu siti. Izpil sem, plačal, pa šel. Kam sedaj? Mračilo se je že, opravkov ni bilo več, zato sem sklenil, da pojdem Ljubljano poinšpicirat. Razgaden sem bil dovolj in zato se nisem nobenega bal in nobenega sramoval. Denarja sem imel še toliko v listnici, da sem lahko malo poprevzetoval. Namenil sem se naravnost proti „Narodnemu Domu“. Bog ve koliko nisem dal za stavbo, ali nekaj opek sem vender plačal. In če je „Narodni Dom“, jaz pa naroden, če prav neroden — toraj že smem vanj. Sklenil sem pa, da tam gospodov ne bom dražil in jezil, ampak tiho gledal jasne glave naših

prvakov, kako se posvetujejo, politikujejo, ugibljejo, to in ono, včasih se malo sporečejo, ali vender so vsi jedini za blagor Slovenije. Grem noter. Lepe dvorane, visoke, krasne, moram reči. Ali vse je bilo nekam tiho. Pregledujem, ogledujem, kmetu ne zamerijo, če zija radovedno krog sebe. Pokličem pijače in se stisnem v kot. Pri daljši mizi je sedelo nekaj gospode. Bili so med njimi priletni, častitljivi gospodje, a tudi mladeniči in gosposke deklice. No, to le ne bo prvaška miza. Takole ženstvo ne bo za visoke ideje in trdo narodno delo. Čakam, pijem, pijem, čakam, — nič. Še par pivcev, menda študentov, pride — sedeli smo pri posameznih mizicah — življenja pa ni bilo toliko, kot ga je pri nas pri Figarju, kadar udarimo možakarji v nedeljo popoldne v bralno društvo. „Nič ne bom pričakal“, sem spoznal odkritosrčno in odjadral dalje. Pred glediščem pozvem, da se nocoj igra slovenska igra. Kupim karto in grem v gledališče. Prav odleglo mi je in samega sebe sem karal, zakaj sem prej obsojal „Narodni Dom“. Kdo bo pil, ko je poleg igra v slovenskem gledališču! Gospodje so nocoj vsi tu notri! Bal sem se že za prostor. Vstopim in kučmo potlačim v žep. Prvo dejanje je že šlo h koncu. Igrali so navdušeno, tako se je vse lepo zdelo, kot v raju. Ali gledišče —

prazno! Ni mi šlo v glavo, kako je to mogoče. Jaz sem bil do zadnjega notri in sem gledal in poslušal z ustmi in ušesi in očmi. Kar prerodil sem se. In to naj Ljubljancem ne veseli?! Vesel in pobit sem šel iz gledišča — in potem — kam? V kavarno. Natančno ne vem, kako se ji pravi, lepa je, nova je, samo — med gole Nemce sem zašel. Pil sem štamperl za štamperlom in sedel na mehke in na gorkem ter gledal, kako so pehali tiste krogle po zeleni mizi. Govorili so nemški — samo kleli so slovenski vmes. Ali ta kletev je bila tako izvirno domača, da sem stegnil jezik in poprašal natakara, kdo so tisti gospodje. — U-u-u, ko bi me bili Vi videli, kako sem jo udaril hitro iz kavarne in se drvil proti kolodvoru! U-u-u prvaki! u-u! Na kolodvoru sem zažgal zopet tobak in komaj, komaj čakal vlaka. Hitro sem se spravil v voz, ko je priblizgal na postajo, puhnil sem dima skozi okno in rekel: Adijo, mestne sence! Blažene Rovte, saj ne veste, kako je pri nas lepo!

Šš-ss-fii, vlak je oddrčal, jaz sem zadremal in sanjal o spakedrani Ljubljani.

Tole pisanje Vam zdaj pošiljam, da boste vedeli, da kmetje tudi vidimo, morda še več kot Vi. Pa pozdravljeni!

Vaš
Rovtar.

vilniku mora najmanj 50 poslancev zahtevati glasovanje po imenih, ker pa štejeta obstrukciji udana kluba več, kakor 50 članov, tako jima zbornica ne more zabraniti zahtevanja po osebnem glasovanju, a vendar kaže danes obstrukcija nekako klaverno podobo brez vsakega ognja.

Ko se je petkrat glasovalo in enkrat tudi o nekej prošnji našega poslanca Pfeiferja, je vprašal predsednik dr. Fuchs zbornico: Želi li visoka zbornica, da nadaljujemo to mučno sejo? (Odgovor: „Ne!“) Končali bomo tedaj sejo, prva seja bodi v četrtek z dozdajnim vspehom.

Poslanec Kaiser se je protivil dnevnemu redu prihodnje seje in zahteval, da naj pridejo po posvetovanju o nepriznanih volitvah na dnevni red takoj ministerske obtožbe in potem šele razprava o privolitvi vojakov novincev za leto 1899. Poslanec Pergelt zahteva za prihodnjo sejo le dve točki in sicer: 1.) obtožba proti pravosodnemu ministru pl. Ruber-ju in 2.) obtožba proti celemu ministerstvu. Temu predlogu je prihitel na pomoč tudi poslanec Schönerer, Kaiser je pa umaknil svoj predlog z ozirom na Pergeltov predlog.

Predsednik dr. Fuchs je izjavil, da je dnevni red premišljeno sestavil. Odobrenje volitev se mora že vršiti prej ko mogoče, da se ustreže posamnim poslancem, — privolitev vojakov je pa državna potreba. Osebito bi pa opozicija ne smela ustavljati se tej točki že z ozirom na zvezo z Nemčijo, katero opozicija vedno priporoča. (Slišali so se klici: „Sprava z Nemci je prva državna potreba!“ — „Da se jezikovne naredbe uničijo, je državna potreba!“)

Končno zahteva posl. Rieger, da se odpravi časniški kolek in stavi predloge 1.) da se dostavi dotična predloga takoj tiskovnemu odseku in 2.) da poroča tiskovni odsek v 48. urah in oziroma 3. da postavi predsednik le to poročilo na dnevni red za prvo sejo.

Predloge je večina po glasovanju po imenih s 165 glasovi proti 101 glasovom odklonila.

V drugi seji dne 19. t. m. ponavljalo se je isto postopanje leveice.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 20. januarja. — (O volilni pravici v obč. svet ljubljanski). Marsikaj smo že doživeli, a takega presenečenja nismo še čakali, kakoršnega nam je prinesel v četrtek „Slov. Nar.“. Svetuje namreč nič več in nič manj, da se ženskam davkoplačevalkam odvzame volilno pravo v občinski svet in odsvetuje, da bi se sedajnim volilnim razredom priklopil četrti volilni razred za one občane, ki imajo volilno pravo v peti kuriji za državni zbor, a v občinski svet nikake.

Argumenti glede odprave volilne pravice ženskam so ničevi, ali ko bi bili tudi tehtni, vendar bi bila velika anomalija in krivica, jemati komu volilno pravo v času, ko dela vse na to, da se volilno pravo razširi. „Narod“ priznava, da je slovenski občinski svet podelil ženskam volilno pravo, da zagotovi slovensko posest v občinskem svetu. Ako je temu tako, da so slovenske žene volilke bile pozvane, da čuvajo slovensko lice prvega slovenskega mesta, potem že iz tega vzroka ne zaslužijo, da se jih oropa volilne pravice, da se jih poniža, da se jih vrže na cesto na tako — oprostite — infamen način, kakor želi „Narod“.

„Narod“ besediči, češ ženske volilke dajo volilna pooblastila komur koli, makar kar dvema, trem naenkrat, samo da se iznebe nadležnih agitatorjev. Morebiti se zgodi kaj takega v posameznih slučajih, a da „Narod“ tak slučaj generalizuje, to je zopet nečuden udarec na pošteni značaj in čast slovenske žene.

Ne bomo branili časti slovenske žene, katero teko trdo prijema „Nar.“, vsaj je dal slovenski ženi najlepše spričevalo, o njenem trdnem značaju uprav občinski svet, ko ji je podelil volilno pravico v svrhu, da pomaga čuvati slovensko lice Ljubljani. Da je slovenska žena tako omahljiv značaj, da se da v volilnih zadevah vplivati od kogar koli, to trditi je bilo pridržano jedino le „Narodu“. Lep poklon je to, velerodna gospoda, slovenski ženi!

Ne žalite slovenske žene s takimi ničevimi razlogi, povejte raji golo istino, za kaj se gre. Gre se namreč za to, da se vzame volilno pravo ženskam, ker v večini ne stoje v taboru „Narodove“ klike, zato proč z njihovo volilno pravico! Čemu figovo pero, ko je prozorna ta brutalna politična nagota?!

Drugi „Husarenstückel“ v istem „Narodovem“ članku je pa ta, da hujska občinski svet, naj nikar ne podeli volilne pravice delavcem. Nič bi ne rekli, ko bi molčal „Narod“, saj on zdavna že ni list, ki zastopa slovensko stališče, ki je bilo, je in ostane demokratično stališče; a brezobraznost je, ako piše, češ, da je v principih za volilno pravo delavcem, ker to zahteva pravica, „za sedaj pa ni zanj“. — Ali to ni samo brezobraznost, to je cinično zasmehovanje velike armade slovenskega delavstva. Najmanj javno zaničevanje zasluži oni, ki more tako zasmehovati pravice delavstva, „za katere pravice je v principu“.

Ko bi veljalo kaj, spomnili bi spoštovano glasilo „slovenske inteligence“ na pravdo, ki jo je imelo s „Sočo“ glede učiteljskih plač in je „Narod“ tako pridno netil ogenj razpora na Goriškem, iz patrijotizma seveda, in ob prsi se je celo bil, češ „demokratičen“ list, sem zato zagovarjam pravice zatiranih povsodi in vselej. Glejte, tu je krasna priložnost potegniti se za pravice zatiranih in celo nič novcev ne velja razširjenje volilne pravice. Ej, demokratizem tvoj, „Narode“, se je skril v tvojem političnem kalejdoskopu. Za delavce si reakcionaren, zato pa seveda vse jedno — „napreden“.

Pa kaj hočemo! „Narod“ ima imenitne argumente. Delavci ječe pod duševnim in gospodarskim terorizmom, bili bi le pripraga klerikalizma, zato nič volilne pravice. Najprej bo „Narod“ ustvaril v Avstriji svobodne volitve, najbrž s pomočjo duševnih in gospodarskih teroristov. Kaj ne, gospod poslanec Lenarčič, vi se tudi razumete na to? Potem ko bode to gotovo, podeli volilno pravico delavcem, ako se bodo vnaprej zavezali, da bodo na vse večne čase volili tako, kakor bo rekel „Narod“. Kmalu pride volilna pravica delavcem, saj smo v „principu“ že vsi zanj! — Žalostno je, da moramo politično moralo „Narodovo“ označiti, in ne samo v tem slučaju z nemškim rekom: „Ist der König absolut, dass er nur unseren Willen thut“.

Konečno še par besedij slav. občinskim očetom! Ker „Narod“ pisari o tej volilni nepravici, se bržkone že kaj kuha za kulisami. Nimamo naprednega mnenja o mestnih očetih, vendar menda niso taki reakcionarji, kakeršne si želi „Narod“.

Slavni očetje v mestni hiši! Vsaj dobra tretjina vas je izšla iz mestnega ali kmečkega proletarjata. Kostni Vašega rojstva pokrivala je trda raševina in črni kruh so klepali Vaši beli zobje. Popeli ste se iz vrst svojih nizkih sobratov, nekateri celo visoko vsled svojega talenta. A vendar ne zatrite vseh spominov na svoja mlada leta! Dvignite svoje nekdanje vrstnike do sebe vsaj glede političnih pravic in ne spleтайте biča, ki bi utegnil konečno Vas zadeti. Z jedno nogo stojite na pragu 20. stoletja, ne stopajte nazaj! Ne kopljite groba politični pravici, ki je rojena za vse. Udušili je ne bodete, kajti čim globlje jo zagrebete, s tim večjo močjo bukne na dan, a da Vas potem ne zagrebe — Vi glejte!

Zagorje ob Savi, 5. januarja. (Različnosti). Naše občine so se začele z navdušenjem zavzemati za cesto za Savo, o kateri je pisal „Slov. List“ 29. oktobra v št. 56.

Nektere so pri sejah že sklenile peticije na dež. zbor, druge pa se jim še pridružijo, in tako bo vsa zadeva kmalu v rokah naših zastopnikov, kateri bodo gotovo radi vršili svojo dolžnost. Par premožnih Kumljanskih kmetov onstran Save pa je pripravljenih dati mnogo hrastovega lesa za most čez Savo pri Zagorju. Cesta bi se gradila ob desnem bregu Save in tako bi dobil ves naš kot (Litija—Radeče) prepotrebno zvezo. — Občine v Zagorski okolici, namreč Kotredež, Ržiše, Št. Lambert, Trojane, pa so storile tudi svojo dolžnost glede univerze in nadsodišča v Ljubljani, le Kumljanci se ne

ganejo in Zagorska se je izvrstno odrezala. Ko je namreč odbornik Mandl stavil predlog, so se vzdignili zoper njega rudniški gospodje s stariimi Kranjci županom Morscherjem in trgovcem Michelčičem. Nazadnje so se pobotali tako, da se o peticiji razpravlja pri prihodnji seji, za katero so se precej nabirali podpisi. Tu pa pokliče rudniški vodja Vrisnik k sebi dva podložna odbornika: „Kako se predrzneta podpisati, ali ne vesta, da sta od nas voljena? Precej prekličita!“ Svoboda v zadnjem letu 19. veka, kje si?

Zagorski rudarji se bodo vedeli ravnati po postopanju svojega despotičnega ravnatelja. Mož je menda že pozabil, kako se je obnašal pri štrajku l. 1889. in kako je moral pobrati svoja kopita. Pri odborovi seji bratovske skladnice se je prav tako obnašal. Naš zdravnik Morscher se je že zelo postaral in opešal. Saj je prejel 2. decembra svetinjo za 40letno službovanje in zdaj mu pripenjajo zaslužni križec. Občinski odbor pa ga je pri glasoviti seji, izvzemši enega odbornika, volil za častnega občana, med tem ko obe peticiji še vedno spita.

Ker torej gosp. Morscher hrepeni po pokoju, se je šlo za novega zdravnika. In rudniški vodja se je potegoval za zeta Morscherjevega dr. Marcija, ki je sedaj v Hrastniku. Njegovi pogoji: 2600 gld. na leto, 200 gld. za penzijski fond, 3 tedne odpusta, med tem pa naj bi bratovska skladnica skrbela za namestnika. Odborniki so bili odločno zoper to, da se jim vsiljuje novi zdravnik, češ, da se stari umakne le zetu, in so zahtevali, da se služba razpiše in podeli najvrednejšemu, t. j. zdravniku, ki razume svojo stvar, ki ima kaj srca za delavce in stavi primerne pogoje.

Nekaj posebnega je tudi naša Topliška štirirazrednica z dvema paralelkama. „Slov. List“ je že omenjal, kako se je vpeljala nemščina že v najnižje razrede. Deželni odbor se je baje pritožil, ker se je ono storilo brez njegove vednosti. Uradovanje je vse v blaženi nemščini, katera se začne že malim paglavcem vbijati v nežne glave. Da bi se pa deželni, okrajni ali krajni šolski svet malo pobrigal, v kakšnih prostorih, ali bolje kletih in luknjah se poučuje, to mu ne pride na misel. Ubogi delavski otroci stanujejo doma po tesnih sobah, ki so ob enem kuhinja, shramba, stanovanje in spalnica za vso družino. Ko pridejo v šolo, sede zopet celi dan kot slanki natlačeni v tesnih, nizkih, zaduhlih prithčnih šolskih sobanah, katere so poleg tega po vseh Toplicah raztresene, da jih komaj najdeš. Zato ni čuda, če ne zapaziš zdravih, veselih lic med otroci in se jim ne ljubi učiti se. Tu naj se kaj stori in skrbi za pošteno šolsko poslopje, kakor je imajo pri rudniku v Trbovljah, kjer se tudi nova delavska stanovanja prav pridno grade. Največ stroškov bi prišlo na premogarsko delniško družbo in ne na kmeta, drugič pa bi bilo to v korist ubogim delavskim otrokom. Kdo bi se potem potezal za to? Dobro! Ako se nočete kompetentne oblasti, se bomo pa sami! Na noge, delavci, zahtevajte, kar vam gre!

Opozarjamo še na drug velik nedostatek pri tej nenavadni šoli. Ponavljalna šola se je odpravila baje iz tega vzroka, ker steklarski otroci, ki odnašajo v steklarni, spe med podukom. In rudarski, katerih je mnogo več? Ti pa od 12. do 16. leta (s tem letom še le smejo začeti delati v jami) prav po domače rečeno, lenarijo in se uče lumparij! Šolske oblasti! Skrbite za potrebne obrtne, strokovne šole za rudarske in steklarske otroke!

Županom naše občine je bil izvoljen obče spoštovani mož dosedanji župan gosp. Anton Klobučič. Dostavim naj še, da smo tu polni navdušenja obhajali obletnico, da smo se dne 9. januarja lanskega leta na shodu pod sv. Jurijem slavno pomerili z mokračmi.

Planina pri Rakeku, 16. januarja. Pred dobrimi 4. meseci širilo se je po našem, v društvenem pogledu zamrlem trgu, govorica, da se ustanavlja pevsko društvo.

Z veseljem pozdravil je vsak zaveden Planinec to vest, dasiravno ni nihče isti prav verjel, ker ni bilo preveč nadeje, da se uresniči.

Danes pa, ko Vam te vrstice pišem, radujem se je že in občudujem uprav jekleno voljo in vstrajnost nekojih rodoljubov.

Trebalo je zares truda in požrtvovalnosti, da se je oživel nekaj mladeničev za misel o ustanovitvi pevskega društva, kajti opomniti moram, da tudi Planina je dokaj zaostala v društvenem pogledu za svojimi vrstnicami. Bilo je zaprek in ovir predno se je zgenilo toliko udov, da je bilo sploh na ustanovitev misliti.

V prvi vrsti gre hvala neutrudljivemu velečast. g. župniku I. Podboju in pa g. Štefanu Čenčurju, koji je sprožil in izpeljal misel za ustanovitev društva.

Društvo danes še ni postavno potrjeno, ker se tudi od strani c. kr. okr. glavarstva delajo ovire glede pravil, upamo pa, da bodo v kratkem tudi te odstranjene ter bode društvu omogočeno javno nastopati. Društvu bode ime „Pevsko društvo Planina“.

Začasni predsednik je g. Štefan Čenčur, vpokojeni pol. nadzornik, rojen Planinčan. Prepričan sem, da dokler bode on na čelu društvu ni se nam treba bati propada.

Društvo šteje preko 20 pevcev, koji so se pod vodstvom sedaj odstopivšega zborovodje tukajšnjega organista g. Josipa Bervarja, naučili več moških zborov ter tudi nekaj cerkvenih pesmi. Svojih prostorov društvo še nima in je začasno nastanjeno v prostorih g. predsednika, kjer ima tudi glasovir na razpolago brezplačno, kar tudi nekoliko olajšuje težki početek.

Na božični polnočnici nastopili so pevci združeni s cerkvenimi pevkami prvokrat z latinsko mašo, a pri dopoldanski sv. maši peli so moški zbor brez orgelj s tako preciznostjo in sigurnostjo, da smo se v resnici čudili pogumu in uspehu mladih pevcev.

Ako bodo pevci i nadalje tako vstrajni in marljivi, nastopili bodo v kratkem lahko brez strahu javno na kaki veselici, česar tudi opravičeno pričakujemo, in uverjeni naj bodo, da si pridobe simpatije vseh Planincev ter da se bodo brž poskrili sedanji nasprotniki društva — osramočeni. Ljudstvo se bode prepričalo tudi o velikem pomenu in potrebi društva in vsak bode rad po svojih močeh pripomogel v prosep društva. Naprej!

Iz Celovca, 16. januarja (Koroške poštne zadeve.) V cenjenem „Slov. Listu“ čitamo pogostokrat tužne, a resnične glasove iz Koroške. Razne stvari so se v listu že obširno opisovale, zlasti slabe šolske razmere, toda o naših poštah se je pisalo še premalo. Zdi se mi potrebno, da se tudi o tem poizve malo več. Merodajni krogi naj se pobrigajo za izboljšanje neznosnih razmer pri koroških poštah uradih. V tem oziru se godé slovenskim Korošcem sploh krivice, zlasti pa še v glavnem mestu Celovcu. Da ne pišem le praznih besedij, naj govorijo dejstva, koja sem doživel sam ali jih izvedel od popolnoma verodostojnih oseb.

Zadnje poletje mi je poslal prijatelj več pisem in dopisnic, toda prejel sem jih le troje. Zopet od drugega sem izvedel, da sta se izgubili na pošti dve dopisnici. In zakaj? Zato, ker so bili naslovi v obeh omenjenih slučajih slovenski. Tretji mi je pripovedoval, da dela poštar v njegovem rojstnem kraju vedno sitnosti njegovim pismom, ker jih pošilja s slovenskim naslovom na svoj dom. Poštar jih nalašč radi tega noče redno oddajati; dà, celo tako predrzen je, da je že večkrat vprašal prejemalca, če li ne zna odpošiljatelj nemški, ker je vendar že dovršil gimnazijske študije. Mi pa vprašamo: Kaj to poštarju mar? On naj skrbi za redno oddajanje pisem, za drugo naj se ne briga! Ravno tako je tudi glede dvojezičnih poštah vrednostnic. Najčesče, če jih zahtevaš, dobiš vzoren odgovor: „Nimamo“, ali pa: „Nemške so ravno tako dobre!“ O dvojezičnih napisih in poštah pečatih na Koroškem niti govoriti ni. To so nekateri slučajji na deželi.

Sedaj pa še nekaj s celovške pošte. Pri odpošiljatih sem večkrat zahteval po slugi, da mi mora dati dotični poštni uradnik nemško-slovenski „Prejemni list“, toda vedno sem dobil odgovor, da jih na pošti nimajo, in da se na nemškega ravno tako smem zanašati. Ni še

dolgo od tega, kar mi je pripovedoval neki prijatelj, da je naslovljal pisma na svoj dom nekaj let sem slovenski, in da so jih doma prejemali. V zadnjem času pa je izvedel z doma, da sta se zgubili kar dve pismi zapored, dasi sta bili enako naslovljeni, kakor vsa poprejšnja. Torej kar čez noč so pozabili na naši pošti, da je Vrba — Velden. Lani po veliki noči odposlal sem zavojček z naslovom: „Velečastiti gospod N. N. v Škocijanu, pošta Sinča Ves“. Kdo ugane, kakšen prejemni list sem dobil? Ume se, da je bil s čisto nemškim besedilom, a najbolj značilno je to: Na tem prejemnem listu je bil prejemnik zapisan: „Vnestigegg“, katero spako je skrpal poštni uradnik iz besedij „Velečastiti gospod“. Človek ne ve, bi se li jezil, ali smejal, ali pa miloval te „künstne“ poštne uradnike. Učeni so pa ti nemški poštne uradniki, da v naslovu niti krstnega in rodbinskega imena ne najdejo. Recimo, da bi dotičnik ne bil dobil moje pošiljave, kako mu naj potem dokažem, da sem mu zares poslal zahtevane stvari! Enako se dogaja tudi, ako se pošlje naročnina kakšnemu slov. listu. V naslovu stoji navadno ime v roditelju, katerega slovenščine nevedši poštni uradnik tudi v roditelju zapiše na prejemni list; toda to še ni toliko. Naslov našim listom se glasi pogostokrat tudi v dveh besedah. Tako se mi je prigodilo zadnjič, ko sem poslal naročnino upravnistvu „Slov. Lista“, da sem prejel prejemni list s samo besedo „Lista“. Očividno je, da se delajo napake tudi nalašč. Da bi bili nemški poštne uradniki zares taki nevedneži, da bi ne mogli izgruntati iz naslova rodbinskega imena ali imena lista, ki se vendar piše z navajljajem, za take plitve glavice jih vendar ne moremo imeti. Ali ne trpi v takih slučajih vsled brezbriznosti in trme poštah oblastev, ki nastavljajo slovenščine nezmožne uradnike tam, kjer je neobhodno potrebno tudi znanje slov. jezika, poštni promet? In koliko neprilike in sitnosti lahko povzročuje takšna nezmožnost poštah uradnikov!

Zelo zanimivo pa je tudi, kako so se na celovški pošti branili sprejemati zadnji božični teden zavoj s slovenskimi naslovi. Nekdo je hotel odposlati zavoj v Spod. Dravograd, toda dobil ga je nazaj z opazko, da ne vedo na pošti, kam je namenjen, ker ne znajo slovenski. Torej na celi pošti ni slovenščine veččega uradnika? Nedolgo potem je poslal nekdo drugi zopet zavoj, ki je bil namenjen na Notranjsko. Tudi ta bi bil prišel v odpošiljalčeve roke nazaj, da ni slednji svojemu slugi strogo zapovedal, da pošta mora sprejeti zavoj in odposlati na svoje mesto, in da pride, ako se ne ugotovi njegovi želji, sam na pošto poučiti uradnike o njihovih dolžnostih. Tega odločnega koraka so se na pošti vendar ustrašili in sprejeli zavoj, dasi je, kakor sem zvedel pozneje, moral čakati celi dan, predno so iztuhali, kam mu je namenjena pot.

Ne ustrašimo se jeznih obrazov poštah uradnikov, ki so radi nas nastavljeni, a ne mi radi njih, temveč vstrajno zahtevajmo svoje pravice! Premalo se še poslužujemo svojih pravic. Ni čudo, da se pri takem ravnanju poštah oblastvom ne zdi potrebno, nastavljati slovenščine veččih uradnikov, ako smo sami preuljudni, da lenim poštah uradnikom na ljubo pripisujemo zadnjo pošto vedno tudi v nemškem jeziku. Potem se seveda ne bo na pošti nikdo potrudil, da bi se učil tudi slovenskih krajevnih imen.

Kaj ne, dragi čitatelji, to je krasno uradovanje pri naših poštah! Takih razmer menda ne najdeš med divjaki v Afriki, toda v sredi kulturne Avstrije, na Koroškem, so na dnevnem redu. Tu pač moramo prositi gospode državne poslance, da podregajo na merodajnem mestu tudi v to gnezdo. Koroškim osobito celovskim Slovencem pa kličem: Zahtevajmo neustrašno pri pošti svoje pravice, in vspehi gotovo ne izostanejo. Proč v prihodnje z nepotrebno uljudnostjo napram nemškim poštah uradnikom! Ne udajmo se in zmaga nam je gotova!

Politiški pregled.

Plače državnih slug. Poroča se, da je proračunska komisija gosposke zbornice sklenila

da zakon o plačah drž. slug stopi v veljavo z dnem objavljenja, ne pa, kakor je drž. zbor sklenil, s 1. januarjem t. l. Načrt pride še jedenkrat pred poslansko zbornico.

Jezikovne naredbe za Šlezijo stopijo v veljavo s 1. marcem t. l.

Spomenik Husu je sklenil občinski svet praški postaviti na staromestnem trgu, kjer stoji kip Matere Božje. Staročehi so hoteli naj se postavi na Betlemskem trgu, kjer bi ne povocal katoličanov. S Staročehi je v obč. svetu glasovalo tudi nekaj Mladočehov, a z neznatno večino se je storil sklep, ki ne bode ravno dobro uplival tudi na razmere na desnici drž. zbora.

Proč od Rima. Schönerer, Wolf in Iro so sklicali na Dunaju shod po § 2, ki se je posvetoval o prestopu k protestantizmu. Kadar bode oglašanih 10.000 oseb, se prestop naznani. Vladni komisar je shod razpustil.

V hrvatskem saboru je bil v ponedeljek na vrsti predlog, naj se Dalmacija združi s Hrvatsko. Večina je predlog seve odklonila.

V nemškem drž. zboru stavlja je centrum predlog, naj se jezuitom zopet dovoli, naseliti se v Nemčiji.

Predlog Rusije za razoroženje se je že dostavil kabinetom. Iz Berolina javljajo, da so se sosebno nekatere točke vsprejele jako simpatično. Tako n. pr. predlog, da bi se še bolj omejila raba eksplozivnih projektilov in predlogi za popolnjenje določeb genfskega dogovora, da bi vojne ne bile tako nečloveške. Podvodne torpedovke naj bi se odpravile popolnoma.

Rusija v Aziji. Rusija je sklenila z Afganistanom pogodbo. Nadaljevala bode železnično progo, katera je šla sedaj samo do meje, tudi po Afganistanu.

Domače novice.

Praznik sv. Cirila in Metoda. Po „Naši Slogi“ so prinesli nekateri slovenski listi poročilo, da je češčenje sv. Cirila in Metoda potisnjeno v kot in da Slovani ne bodo mogli v isti dan častiti svojih apostolov, ker je papež določil, da naj se dne 5. julija praznuje novi svetnik Anton M. Zaccarija. „Narod“ pri tem poročilu udari po Rimu, toda po krivici. Resnica je le, da se je prestavil praznik sv. Cirila in Metoda z dne 5. julija na dan 7. julija, in ta dan bodo slovanska apostola čestili ne-le katoliški Slovani, ampak vsi katoličani. Če se bode pa po pravilih cerkvenih rubrik njun god slučajno katerikrat v cerkvi, kar pa ne velja glede češčenja za ljudstvo, obhajal pozneje, ni nič novega, ker se je isto godilo z njunim godom tudi že doslej in se vedno godi tudi s praznovanjem drugih svetnikov. Da se je postavil god sv. Antona M. Zaccarije v dan 5. julija, je pa vzrok, ker je ta svetnik umrl dne 5. julija, ko ta dan ni umrl niti sv. Ciril niti sv. Metod. Ves vrišč proti Rimu je bil tedaj popolnoma nepotreben.

Za konvikt se je ogrel zadnji ponedeljek „Slovenski Narod“. Našel je (brez verzov!) vse dijakke s Kranjskega, ki so v 16. stoletju študirali v Tübingenu in so se deloma vzgojevali v ondodnem knežjem luteranskem konviktu. Ker jim je k vsprejemu pripomogel pastor Truber, dobil je tudi on pohvalo. „Narod“ ga po pastoru Elzeju imenuje „Berather, Beschützer und väterlichen Freund der krainischen Studenten.“ No, tega naslova „Narod“ katoliškemu in slovenskemu škofu dr. Jegliču, ki tudi snuje konvikt, ne privošči, baš nasprotno! Kaj bi bilo, ko bi škof snovanje konvikta prepustil ljubljanskemu pastoru? Znabiti bi potem „Narod“ molčal, ali pa še odprl predalec za nabiranje milih darov. Toliko je ura na „Narodni Tiskarni“!

Sad kranjskega prepira. Starotrški „Narodovci“ Fran Petsche, Ivan Krajo, Tomaž Mlekuž in Fran Žagar so te dni pogoreli pred ljubljanskim deželnim sodiščem, ker se je izkazalo, da je bila spomenica, poslana škofu zoper njihovega kapelana g. Petra Hauptmana, polna obrekovanj. Prvi je bil obsojen na 100, drugi trije pa vsak na 50 gld. globe, oz. na zapor. To globo bi prav za prav morala plačati advokata, ki ljudi hujskata, ko špogata v „Narodu“ „farško gonjo“.

Cesarska jubilejska odlikovanja se v Ljubljani niso razdelila nič kaj slovesno. Raznosil jih je sluga deželnega predsednika, ki je nesel nazaj potrdilo o prejemu svojemu gospodu.

Velenemška agitacija in kranjskega zvonarja sin. V Nemčiji so se pričeli zopet živahneje zanimati za avstrijske Nemce. „Der Verein zur Erhaltung des Deutschthums im Auslande“ v Monakovem prireja predavanja o razvoju germanizacije v Avstriji. Nas Slovencev spomnili so se Monakovčani dne 13. t. m. Ljubljane profesor dr. Pavl Samassa, sin zvonarja Samasse, je opisoval boje Nemcev na južni nemško-slovenski meji. Besno je zasramoval „nekulturni“ slovenski narod, a priznati mu je moral jakost v boju z nemško „kulturo“. Samassa je mahal sosebno po slovenski duhovščini, ki je baje kriva, da nemški most do Adrije še ni gotov. Omenjal je zadnjih nemških zmag na Spodnjem Štajarskem, a odkritosrčno povedal, da niso trdne, ker so Slovence vzbudile k živahnejšemu gospodarskemu delovanju. — Tako sin zvonarja Samasse! V livarni njegovega očeta pa se zasramujejo na najpodlejši način delavci, ki čutijo slovenski, in če psokv mirno ne požró, tedaj se pride nanje z batinami! Slovenska duhovščina je Samassi že jedenkrat pokazala, da njegova livarna ni jedina na svetu; utegne jo potrpežljivost pri takih razmerah zopet minuti.

Nova podzemeljska jama. S Pešate pri Cerkljah se nam poroča: Dvajset minut od gorenjskih Cerkelj stoji 300 m visoki Pešaški Vrh. Izpod njega izvira potok Pešata, ki goni več mlinov in žag. Ljudstvo meni, da je v hribu jezero. Izpod njega prihajajo o povodnih ribe in 2 do 3 kile težke postrvi. Kakih 300 m od izvira Pešate in 100 m od vznožja hriba se je pred nekaj leti odprla globoka navpična luknja, v katero je šlo vsako leto zelo veliko kamenja in vode, a luknja nikoli ni bila polna. Pred kratkim je šel po vrvi v to luknjo 32 m globoko tukajšnji študenčar (šternar) in se je v njej mudil poldrugo uro. Sveča mu je v preduhu rada gorela, le v nekem kraju mu je dvakrat ugasnila. Mož je pravil, da je luknja pod zemljo jako velika. Skozi stranske razpoke je videl nepregledne votline. Krasno je odsvitala luč od neke bele skale in čudni tenki kamni, najbrže kapniki, so štrleli kvišku kakor smreke. Pokojnega slavnega naravoslovca Simona Robiča je ta votlina silno zanimala in je enkrat o njej poročal v neki ljubljanski časnik, a v globino si ni upal iti gledat. Slovenci imamo že brez števila pridnih in pogumnih hribolazcev, ne bilo bi pa napačno, ako bi nekateri prijatelji prirode začeli temeljito preiskavati podzemeljske krasote naše domovine. Kmalu naj bi prišli gledat tudi novo jamo pod Pešaškim Vrhom.

Ljubljanski ognjegasci bodo jutri ob 9. uri dopoldne v prostorih starega strelišča sklepali o upeljavi slovenskega poveljnega jezika. Nemci in Nemškutarji so na nogah, da rešijo zadnjo nemškutarsko postojanko v Ljubljani.

Slovensko gledališče. V četrtek se je prvič na slovenskem odru oglasil zmagoviti reformator moderne glasbe ženijalni Richard Wagner. Uprizorili so z velikim vspehom njegovo romantično opero „Lohengrin“.

Iz Ljubljane se nam piše: Da bode „Slov. Nar.“ molčal na prekrasno okrožnico našega knezoškofa, ni nihče pričakoval. Da je pa začel po svoje razlagati pomen katoliškega konvikta in hujskati ljudstvo proti duhovščini (kakor je to že sploh njegova navada), je dobro. Marsikomu se odpró oči, če je poprej zvesto prisegal na besede „Slov. Nar.“, in pričel bo misliti, da vender ta ideja našega škofa ni tako slaba. Na stotine slovenskih starišev bode škofu hvaležnih. Njih sinovi bodo žive priče plemenitega srca našega škofa, ki tako živo čuti potrebo prave vzgoje za ubogo slovensko ljudstvo, katero zatira skoraj vsak, kdor ima le količkaj časa, tam v tako zvanih višjih krogih. Toda, akoravno tudi, sicer nehote, pomaga „Slov. Nar.“ širiti idejo katoliškega slovenskega konvikta v svojih krogih, ne smemo mi, ki smo takoj z veseljem pozdravili to prekrasno misel, držati križem rok. Dejanja morajo pokazati, da čutimo in delamo z našim škofom. Naravna organizacija naša je po farah.

Ako nekateri premožnejši prevzamejo ta mali davek prostovoljno nase, in zlože na mesec svoto, ki bi se dobila, ako plača vsak prebivalec 8 kr. na leto, odkupijo ti druge, revnejše s prostovoljnim darom, in hudobni jeziki so zavezani, češ župnik nadleguje reveže. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se v petih ljubljanskih župnijah dobilo 200 prostovoljnih mesečnih darov po 1 gld.? Prostovoljnim večjim darovom se seveda ne stavijo meje. Ako bi se pa v Ljubljani nabrali večji mesečni prostovoljni doneski, odkupijo se s prebitkom še reveži drugih občin. To je krščansko-socijalno delo v pravem pomenu besede, doseči plemeniti namen z združenimi močmi. Vsak župnik v svoji fari lahko zračuni po številu duš potrebni donesek, katerega bi premožnejši zložili. Vsako četrtletje bi se računi objavili, in številke bi bile jasne, neovrgljive priče, da se narod strinja z delovanjem svojega dičnega škofa. Torej na delo, na vstrajno delo! S tem se najbolj ovržejo trditve nasprotnika, somišljeniki pa združujejo k vzajemnemu delu.

Protestantje v Tržiču na Gorenjskem so dne 26. preteklega meseca slovesno otvorili svojo „Predigtstation“. Počastil jih je pri slavnosti tudi tržiški župan, ondodna nemška „Liedertafel“ je pa smatrala za velenemško dolžnost pomagati s petjem. Protestantov v Tržiču je kakih štirideset.

Slovensko nižjo gimnazijo v Ljubljani je baje vlada voljna razširiti v popolno gimnazijo. Pričela je menda informativne korake, kakor se zagotavlja od neke strani, ki pa ne pove, koliko let bode ostalo pri teh „informacijah“.

Glas iz občinstva. Iz krogov hišnih posestnikov v Komenskega ulicah smo dobili pritožbo, da je v ondodni ulici samo na levi strani jarek za odtok vode, dočim se ga na desni strani popolnoma pogreša. Vsled tega vozijo vozovi čisto ondi, kjer bi morala biti pot za pešce, ob sneženem vremenu pa teče voda v poslopja na desni strani. Vse te nerodnosti bi se z malimi stroški z napravo jarka tudi na desni strani ulice prav lahko odstranile.

Obroč ljubljanskih opekarjev. Ljubljanski opekarji so se baje soglasno domenili, da bodo zvišali ceno opeke na 15 gld. Ker se je doslej dobivala po 12 gld. 1000, bodo to zvišanje Ljubljance, katerim poteka doba olajšav za zidanje, jako nemilo občutili. Mestna občina bi morala kaj storiti, da se razbije ta obroč.

Mestni policijski urad razglašja, da se bodo odslej stranke, posli i. t. d. lahko tudi na mestnih policijskih stražnicah zglaševali in odglaševali, in da se bode tukaj potrjevalo zglašenje in odglašenje. Mestni policijski stražniki pa bodo sprejemali le natančno izpolnjene zglasilnice in le po dnevu. Ako bi se morala stražnica iz službenih ozirov zapreti, potem je zglasilnice oddati zglasovalnemu uradu. Zglasilnice se bodejo dobivale na mestnih policijskih stražnicah v Cerkenih ulicah št. 21, na Karlovski cesti št. 22, na Poljanski cesti št. 72. in na Radeckega cesti št. 2.

Štajersko deželno rastavo namerava l. 1900. prirediti kmetijska družba štajerska.

Shod italijanskih županov v Trstu se je vršil preteklo nedeljo. Ropotali so sosebno proti hrvatski gimnaziji v Pazinu Pazinskega župana ni bilo na shodu, pač pa je odposlal brzojavko, v kateri povdarja potrebo hrvatske gimnazije v Pazinu. Da tudi po mestu niso pozabili kričati, je umevno.

Tržaška iredenta se je zbrala minolo nedeljo na banketu družbe „Gioventu triestine“. Dvorana je bila odičena italijanskimi barvami, prepevale so se iredentovske pesmi in spominjali so se Oberdanka. Ljubljanski socijalni demokratje so zadnjič v kazini Kristanu kimali, ko jih je „farbal“, da v Trstu ni iredente.

Nesreča. Dne 14. t. m. so blizu Ljubljane, v nekem jarku ob izanski cesti našli mrtvega izvoščeka Miho Pukelsteina. Padel je najbrže raz svojega fijakarskega voza in se ubil. Voz s konjema je stal blizu njegovega mrtvega trupla. Ponesrečenec je vozil na Ig. Na potu nazaj se mu je zvrtilo v glavi in padel je s kozla.

Ples uradnih slug bode dne 8. februvarja v prostorih starega strelišča. Odbor pripravlja

razne zanimivosti, katere se še niso videle ob sličnih prireditvah v Ljubljani. Občudovalo se bode živahen telefonični, brzojani in poštni promet.

Drobne novice. Javno kopališče v Ljubljani nameravajo zgraditi še to leto. — V Vintarjevcu pri Litiji so dne 14. t. m. rojile čebele. — „Kmetijski list“, glasilo koroških nemškutarjev, ki naj bi pomagal udušiti „Mir“, je nehal izhajati. — Novo mestno ubožnico v Ljubljani bode obč. svet ljubljanski gradil na posestvu g. A. Hauptmana v sredi Vodmata. — V Ljubljani smo imeli v sredo ob 9. uri 50 minut zvečer tri sekunde trajajoč potres, ki pa ni povzročil škode, samo pri nemški gledališki predstavi je povzročil precej strahu. Ljudje so bežali iz gledališča. — Na Viču in v Postojni zgradili bodo novi šolski poslopji. — Cigani so umorili med Krko in Lučmi Martina Novljana, očeta peterih nepreskrbljenih otrok. Jednega cigana so ujeli. — Na dolenski železnici se je otvorilo osebno postajališče Ponikve. — V Mekinjah pri Kamniku je umrl g. Al. Praschniker, lastnik toplic v Mediji pri Zagorju in v Kamniku. Star je bil 78 let. — V Gorici bodo danes ustanovili novo nemško pevsko društvo.

„Imenik“, obsegajoč vasi in kraje okraja ljubljanskega se imenuje jako praktična knjižica, katero je izdal in založil predstojnik c. kr. dež. deske in zemljiške knjige v Ljubljani R. Samsa s priloženim natančnim zemljevidom. Toplo priporočamo to knjižico, ki stane 80 kr., želimo pa, da se pazi pri izdanju „imenika“ drugih okrajev na pravilno pisavo slovenskih krajevnih imen.

Društva.

Drugi glasbeni večer priredijo učitelji „Glasbene Matice“ v četrtek, 26. januarja ob 8. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega Doma“. Na vzporedu so Mozarta kvartet za glasbila na lok, Norvežana Gadeja novelete za klavir, gosli in cello ter Chopina briljantna Pollacca za cello in klavir. Vse podpore vredno podjetje to priporočamo prav toplo občinstvu. Glasbeni komorni večeri so v dobrem spominu izza prejšnjih let in je želeli, da se pri nas za trajno vdomači ta stroka glasbenih proizvajanj, ki nam podajajo mojsterska dela, katerih ni slišati v koncertih, ker sodijo pravilno v intimnejši okvir v manjši dvorani prirejenih glasbenih večerov.

Slovensko trgovsko pevsko društvo priredi dne 1. februvarja v veliki dvorani „Narodnega Doma“ plesni venček, za katerega se priprave prav pridno vrše in se je z razpošiljanjem vabil vže pričelo. To bode prvi slovenski trgovski ples v Ljubljani.

Šišenska čitalnica priredi dne 2. februvarja svojo predpustno veselico.

Kranjska industrijska družba je imela lani čistega dobička 374111 gld. 79 kr. Srce poka rodoljuba, ko vidi, kako mastne dobičke vleče tujec iz žuljev nižjega ljudstva v domovini, Slovenci pa, namesto da bi se združevali in drug drugemu pomagali k skupnemu blagostanju naroda, se pulimo za prazno senco, in če kdo kaj prične, iz strankarstva: lop po njem! Plavži in fužine v Bohinju, Železnikih, Kropi in Kamni Gorici, ki so bile vsaj deloma v narodnih rokah, so razvaline, one pa, ki so v čisto tujih rokah, prospevajo. To je sad naše neumne pameti!

Prijateljske večere prireja vsako sredo zvečer ob 8. uri „Katoliška družba“ v Ljubljani v „Katoliškem Domu“. Vsakokrat se predava o zanimivih najnovejših pojavih na polju znanosti in umetnosti. Prijatelji takih predavanj imajo prost vstop.

Slovenska izvozna zadruga za izvozni promet bi bila nujna potreba. G. dr. Pečnik v Aleksandriji se je te misli toplo oprijel in mi le želimo, da bi skoro stopil v direktni dogovor z interesovanimi krogi, da pričnemo Slovenci skoro tudi na tem polju uspešno tekmovali s svojimi srečnejšimi sosedi.

Iz Št. Petra na Notranjskem se nam piše: Podružnica sv. Cirila in Metoda „Pivka“ priredi 2. svečana t. l. veselico z raznovrstnim in zani-

mivim vspehom. Sodelovanje so obljubili: kvartet „Pivških pevcev“ ter tukajšnji tamburaši. Predstavljala se bo zabavna veseloigra „Zenski jezik“. Nadejati se je izvanredno prijetnega večera. Odbor bo skrbel tudi izven vspehoda za jako interesantno zabavo. Z ozirom na veliko korist naše šolske družbe, naj bi slavna društva v okolici ne prirejala veselice na ta dan.

Za „Našo stražo“ so uredništvu našega lista poslali: Cestnik Anton grajski kaplan na Hausambacher 1 gld.; Ravnikar Jože, posestnik, Radeče pri Zidanem mostu 1 krono; Seebacher Jak. župnik v Opačah, 1 krono kot letno plačilo; Rajko Potuček, gostilna, Kranj, 1 krono; Jakob Čemažar, kapelan v Krvavcih, 50 kr. z geslom: „Slovenec pomagaj si sam in — Bog Ti pomore!“

Za družbo sv. Cirila in Metoda smo prejeli: Rajko Potuček, Kranj, 1 krono; Jakob Čemažar, kapelan v Krvavcih, 50 kr. z geslom: „Slovenec pomagaj si sam in — Bog Ti pomore.“

Zahvala. Odbor „Kršč. soc. železničarskega društva“ v Ljubljani se udano zahvaljuje vsem blagim dobrotnikom, ki so v prosep naše „Božičnice“ naklonili društvu nenavadno veliko število bogatih darov. Vsem hvala iskrena v imenu dobre stvari, za katero se bomo tudi nadalje vstrajno borili!

Pisarna trgovske in obrtniške zbornice se nahaja v I. nadstropju poslopja meščanske imovine — šolski drevored.

Slov. delav. stavbeno društvo je razposlalo te dni letno poročilo o prvem letu svojega obstanka. Članov je štelo društvo koncem leta 1898 97 s 322 gld. 40 kr. vplačanih deležev. Zgradilo je minulo leto deset prijaznih pritličnih hišic v Štepanji vasi, napravilo tam vodnjak ter si zagotovilo stavbišča, na katerih bo tekom leta zgradilo večje število poslopij. Prometa je imelo društvo 15.296 gld. 35 kr. Društvena aktiva so znašala 12.153 gld. 78 kr., pasiva pa 11.784 gld. 42 kr., toraj izkazuje društvo 369 gld. 36 kr. čistega dobička. Iz teh števil je razvidno, da je stavbeno društvo že v prvem letu, ko se je moralo boriti z mnogostranskimi ovirami, pokažalo jako lepih vspehov.

Ciril-Metodova kava. Franckove tvrdke potovalec pripoveduje našim domoljubnim trgovcem, da se bo Ciril-Metodova kava le toliko časa prodajala, dokler bo zadostovala sedanja njena zaloga. Založniku Jebračinu tudi to predbaciva, da je združen z židovsko firmo. Napram tem izmišljenim, neresničnim govoricam izjavljamo, da se bo „Kava družbe sv. Cirila in Metoda“ dobivala v sedanji izborni kakovosti in v množini vsem Slovincem zadošujoči toliko časa, dokler ne izmre naklonjenost do naše, neobhodno potrebne šolske družbe. — Vpoštevajoč slovensko rodoljublje udano prosimo: Slovinci! rabite in zahtevajte vselej in povsod le „Kavo družbe sv. Cirila in Metoda“, ker s tem pospešujete vzgojo in pouk slovenske mladine.

Razne stvari.

Sv. oče se je prehladil in zadnje dni vsled sveta svojega zdravnika ni zapustil sobe in tudi ni vsprejel nobene avdijence. Zdravnik zagotavlja, da bode sv. oče danes že mogel zapustiti postelj.

V Pragi je v pretepu nemški visokošolec Biberle umoril českega visokošolca Linhart. Občinstvo je vsled tega silno razdraženo na Nemce.

Milijonarji v Avstriji. V Avstriji je 255 mož, katerih letni dohodek presega 100.000 gld. Na Kranjskem, in sicer izven Ljubljane, sta le dva milijonarja, ki plačujeta povprečno po 5300 gld. davka od svojih dohodkov.

Velikanski zemljevid. Kartografski zavod v Petrogradu pripravlja za natisek velikanski zemljevid evropske Rusije, ki bode obsejal 150 četvornih aršinov (aršin je 0,71 met.); na tem zemljevidu bodo označena ne le vsa sela, nego tudi poslopja. Ta zemljevid pošljejo na svetovno razstavo v Pariz.

Proti jetiki je iznašel, kakor poročajo listi, slavni hrvatski elektrotehnik Tesla, gotovo od pomoč potom elektrike.

Samomorov na Dunaju je bilo preteklo leto 371. Žensk se je usmrtilo 76.

Zanimiva zamenjava. Neka stara nemška tetka je na svojem potovanju v Pragi zbolela in umrla. Sorodniki so storili vse, da se truplo njihove tete prepelje v Berlin. Ko pride rakev v Berlin, odpro jo — v njej pa z grozo zapazijo ruskega generala v polni uniformi. Hitro brzojavijo v Prago, odkoder so dobili odgovor, da se je morala pripetiti zamenjava in da je morda mrtva teta bila poslana v Petrograd. In res — iz Petrograda so odgovorili: „Pokopljite generala, namesto tete. Teta je bila tu pokopana z velikimi vojaškimi častmi.“

Angleška vojska broji 659.643 mož.

Najnovejše vesti.

Tretja seja drž. zbora bode prihodnji torek. **Kriza v deželnem zboru goriškem.** Za abstinenco od slovenske strani, je prišla abstinenca na italijanski strani. Italijani so napovedali tiho obstrukcijo proti vladnemu predlogu o deželnem šolskem zakonu. Zahtevajo mej drugim pa tudi to, da bi moral tudi podglavar Slovenec enako žaljivo prezirati jezik deželne večine, kakor to delajo Italijani. „Soča“ pravi o tej brezmiselni zahtevi: „Na tako izjavo italijanskih poslancev moramo odgovoriti Slovenci z najodločnejšim protestom. Ali ne le to! Zdaj je prišel čas, da se mora v deželnem zboru in odboru marsikaj premeniti! Vse notranje uradovanje mora biti slovensko-italijansko. Seje deželnega zbora se morajo voditi po kranjskem in češkem uzorcu, enako mora biti sestavljen brzopisni zapisnik. Skratka: slovenščina mora zasesti v deželni hiši njej določeno — prvo mesto. Na italijanske prepotence je na pravem mestu edino tak odgovor od slovenske strani!“

Mladočeški klub je včeraj izjavil, da bode ohranil dosedanje taktiko, in da bode trdno spojen z desnico, dokler bode le-ta zvesta svojemu adresnemu načrtu.

Poljaki hočejo v avstrijskem parlamentu prevzeti ulogo desidentov ogerskega drž. zbora. Vršili so se baje že pogovori, ako naj poljski klub posreduje med strankami.

Slovanska krščanskonarodna zveza je imela predvčerajšnjim sejo. Klub je zahteval od vlade natančnih pojasnil o njenih namenih, izjavil se je proti preložitvi državnozborskega zasedanja in da bode podpiral vlado, če ne bode delala na škodo desnice.

Nemci snubijo Italijane za skupno postopanje proti slovanskim zahtevam.

Izvrševalni odbor desnice je zboroval včeraj tri in pol ure. Izdal je naslednjo izjavo: „Izvrševalni odbor desnice imel je danes pogovor. Ministerski predsednik Thun je bil k seji povabljen ter je podal podrobni ekspose o sedanjem političnem položaju, na kar je sledila daljša debata, v kateri so vsi govorniki obžalovali, da je parlament vsled obstrukcije na škodo prebivalstva obsojen k popolni nedelavnosti.“

Odklonjena avdijenca učiteljstva. Avstrijsko učiteljstvo je hotelo pred najvišji prestol položiti spomenico o bednem svojem stanju ter prositi, naj bi se z najvišjega mesta vplivalo na izboljšanje gmotnega stanja učiteljstva. V tej deputaciji bi bili zastopani tudi slovenski učitelji. Prošnja za avdijenco je odklonjena.

V ogerskem državnem zboru so se včeraj bavili samo z glasovanjem po imenih. Danes je na dnevnem redu že šest takih glasovanj.

Pruska vlada je pričela razpuščati poljska akademična društva. Nemec more vladati samo z nasilstvi.

V Radečah pri Zidanem mostu se je včeraj pri občinskih volitvah zrušila zopet jedna „Narodovih“ postajank. Občinski zastop je prešel v katoliško-narodne roke. Nemškutarji in „Narodovci“ so napeli vse moči, da rešijo župana Juvanciča, a zaman. Spravili so v občinski svet samo jednega svojega moža.

Slovensko gledališče. Danes in prihodnji torek se ponavlja Wagnerjeva opera „Lohengrin“. V petek: izvirna narodna igra v 5. dejanjih „Rokovnjači“, dramatizovana po Jurčič-Kersnikovem romanu.

„Narod“ pohvaljen. Današnje nemškonacionalne „Deutsche Stimmen“ osvetle „Narodovo“ pisavo o knezoškofovem konviktu tako-le: „Der Protest des Blattes gegen dieses ungesetzliche Vorgehen ist ganz gerechtfertigt“. Ta dišeča nemška pohvala „Narodove“ članke postavi v najlepšo luč.

Savinscheggov grad v Metliki je kupila „Ljudska posojilnica“ v Ljubljani za 80.000 gld.

V Vodmatu se nabijejo v kratkem nove hišne in ulične table.

Nova gimnazija v Ljubljani. Množe se glasovi o razširjenju sedanje slovenske nižje gimnazije v višjo gimnazijo. Poslopje na Vodnikovem trgu, kjer je sedanja višja gimnazija, se bo priredilo za novo višjo gimnazijo in za licealno knjižnico.

Ženska in moška podružnica sv. Cirila in Metoda v Ribnici priredita jutri v dvorani hotela A. Arko veselico z jako zanimivim vspehom. Začetek ob 7. uri zvečer.

„Narodni Dom“ v Radečah, tako je krstila okrajna posojilnica v Radečah svoj, nedavno od g. Petriča kupljeni hotel.

„Slovanske knjižnice“ je izšel snopič 82 do 83. Prinaša korotansko povest „Mladost“, česki spisala G. Preisova, poslovenil Anton Dermota.

„Pravnikov“ večer bo v ponedeljek dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ v pritličnih prostorih na levo. Na mnogobrojno udeležbo vabi odbor „Pravnika“.

Slovinci so zmagali pri obč. volitvah na Zgornji Polskavi, kjer so doslej nosili zvonec Nemškutarji.

Občinski svet v Gorici je včeraj sklenil darovati vsako leto večji znesek za ustanovitev italijanske univerze v Avstriji.

Krščanski socijalizem, ali socialna demokracija?

II.

Povedali smo, da je socijalizem stremljenje, ki dela na to, da se gospodarsko življenje preuredi v hasek skupne človeške družbe.

In sedaj vprašajte to ali ono politično stranko, prepričani smo, da bode trdila o sebi, da je v smislu gorajšne definicije socijalistiška.

Vender moramo iz družbe socijalistov izločiti pristaše liberalne gospodarske stranke.

Liberalni gospodarski program, dosledno izveden, temelji na individualizmu in kapitalizmu, katera oba sta načelno nasprotna socijalizmu in naj si je ta radikalnega ali umerjenega značaja.

Individualizem je namreč stremljenje, dati posamezniku (individuumu), kolikor moči svoboden razvoj v vseh ozirih gospodarskega življenja; socijalizem pa ovira svobodni gospodarski razvoj posameznika, ako je to v kvar skupnosti. Pod pojmom kapitalizma pa razumeva socijalistiška literatura, gospodarjen je posameznika s produktivnimi sredstvi, katera so neomejeno njegova last; kapitalizem pa ima tudi stremljenje, ta osebnosti ali privatni kapital pomnožiti in povečati z izrabljanjem in na škodo delavskih močij.

Pojem kapitalizma se različno razlaga, o čemur pa bomo govorili v enem sledečih člankov.

Liberalno gospodarsko načelo je načelni nasprotnik gospodarskega načela vsakega socijalizma.

Socijalizem pa je po svojem bistvu nasproten anarhizmu.

Večkrat se sliši in bere da je komunistički socijalizem ali tako zvana socialna demokracija soroden bratec anarhizma. Ne tajimo, da ima komunistički anarhizem in komunistički socijalizem nekaj mejsebojne dotike, vendar sta bistveno različna. Komunistički socijalizem ali socialna demokracija teži za jednotno uredbo produkcije prometa in razdelitve imetja. Socijalizem socialne demokracije hoče imeti državno, ali kakor sami pravijo družabno organizacijo z gotovo družabno oblastjo, anarhizem pa je zoper vsako obvezno organizacijo, zoper vsako oblast.

Da, uprav komunistički anarhizem ima geslo, da kar je na svetu in naj si je živo ali mrtvo blago, je vseh in vsak si sme vzeti kar

potrebuje. Socijalna demokracija ne gre tako daleko, ona priznava to geslo le za produktivna sredstva, ona hoče komunizem produktivnega imetja. Dosledni priznavalci socijalne demokracije tudi ne poznajo „propagande dejanja“, ki ima na smrtonosnem bodalu zapisano geslo: smrt vsem oblastnikom. To je specijaliteta komunističkega anarhizma.

Mi, kakor smo vže naglasili, ne mašimo anarhistov in komunističkih socijalistov v jeden koš, ker so si bistveno in načelno različni. Družiti dve različni struji le črno sovraštvo proti sedanji družabni uredbi. Obe struji težita tudi za socijalno revolucijo. V tem oziru sta anarhizem in socijalna demokracija jedne misli, v končnih smotrih pa gresta na dvoje.

Marsikateremu bralcu se ježijo lasje, ko sliši o anarhistih. Da tega nekoliko pomirim, omenim naj še, da obstoja jedna anarhistička struja, ki ni prav nič krvoločne narave. Priznavalci tako zvanega individualističkega anarhizma ne odobravajo ne umorov ne drugega nasilstva. Pričakujejo izboljšanja razmer od poboljšanja človeškega rodu.

Po mnenju teh se mora človeška natura popolniti in oplemeniti tako, da ne bode treba ne zakonov, ne sodnikov, ne vojakov. Človeštvo živelo bode brez vsake oblasti, v anarhiji kakor pravi že beseda, a v bratstvu, svobodi in harmoniji.

Ta anarhizem ima pred seboj idealne smotre, za te pa treba idealnih ljudi katerih pa — ni. Literarni predstavniki te anarhističke smeri so Tueker, Mackay ter najnovejši čas slovit ruski pisatelj grof Tolstoj. „Ivan Durak“, v to krasno pisano povest vložil je Leo Nikolajevič Tolstoj individualistično anarhistično tendenco. Sosebno pa njegovo v dveh zvezkih na Nemškem izšlo delo religiozno-filosofsko „Carstvo božije“ ima na več mestih take anarhističke fantasterije.

Slovensko gledališče.

13. januarja. — Trhli dom. Drama v treh dejanjih. Hrvatski spisal Sergjan pl. Tucić. Prevel F. Govekar.

Notranji boji nezdravih, neznosnih, gnilih družbinskih razmer so uprav nepremagljiva vaba pravemu dramatiku. Dasi obstoja etička eksistenca rodbinskega življenja na podlagi miru in spravljivosti, odpuščanja in pozabljenja, vender je z umetniškega stališča povsem dopustno razkrivanje tacihi odnošajev. Umetnikova namera je odgrniti zastor, za katerim hočejo s posebno skrbnostjo prikriti trhle duševne izrodke. Umetnik skuša odpreti na stečaj duri, da vidimo izpuhtevati smrad umazanih zakonskih duš, da čutimo z vso silo žalostno slast nemogočih telesnih zvez... Taki prizori čistijo borne naše duše. Seveda so oni v večini, ki trdijo, da ob tradicijah nedotakljivosti rodbinskih zvez ni ruhati, pa to so zelotje. Priučiti se moramo i na odru resnici, pa če je tudi trpka, grozovita.

Srgjan pl. Tucić, mlad hrvatski dramatik, je narisal z najkrepkejšo realistično tragiško povest take trhle zakonske zveze. Snov mu je priprosta. Postaren, grd pisar Ivan Zaharovič Viskin se poroči z mlado, lepo Katjo. Priporočil mu jo je upravnik Dobrunov z namenom, da bi mu bila i v prihodnje — *donneuse de plaisir*. Zakonsko življenje Viskina je pravo trpljenje; žena ga sovraži, dasiravno jo on ljubi. Počasi pa se mu vtihotapi misel, da nekaj ni prav. In ko pride po preteku šestih let Dobrunov na obisk, odpro se mu popolnoma oči. Jetičnemu zadane surovost njegove žene zadnji vdarec. Hudo bolnega pusti ga samega doma in odide na svatbo. V razljučenosti mu zavre bolna kri; iz sinovih oči se mu posmehuje Dobrunov in zadavi ga v deliriju. Grozni ta čin je zadnje njegovo delo...

Življenje, kakeršno je, nam kaže pl. Tucić v umetniški obliki in umetniškem slogu. On umeje življenje. Raznovrstne težave, hrepenenje, poželjenje, pomankanje, stiske, tuge in bolesi... to je naše življenje. To natezava, razburja živce, rodi čustva, misli, voljo, energijo. Kdor vse to obvlada objektivno, oni je umetnik. Goethe pravi: dokler nam pripoveduje samo malenkost

svojih subjektivnih čutov, ne smemo ga uže tako nazivati; kakor hitro pa si osvoji svet in njega govor, poet je, neizcrpljiv, vedno nov. Dasi je Tucić še prav mlad mož, krenil je takoj pravo pot; v njem seveda še vse vre, pa že sedaj čutimo, da bode točil pristno kapljico.

Ton njegove drame je resen, trpek, kolorit povsodi mojsterski zadet, govorica redkobesedna pa do cela značilna. Značaji so z malimi potezami prav jasno narisani. Prvo in drugo dejanje se mi zdita najbolj uspeli.

Moderna drama zahteva modernih igralcev — umetnikov. Tucićevo dramo je radi tega izvajati sila težko, dasi kot dobro dramatiško delo itak učinkuje. Kratka je v besedilu, zato pa trebajo mnogobrojni odmori dobrih igralcev. To opazamo posebno v tretjem dejanju, kjer bi bila Tuciću menda jedino Zaccanijeva umetnost pravična.

Gosp. Inemann je igral pisarja Viskina. Zadel ga je v maski, v besedi, v kretanju in v hoji izborni. Samo pogledal si ga v obraz, pa videl nekaj njegovih korakov in reči si moral, prav takošen mora biti Viskin, mož bolnega telesa, bolne duše. Tih, miren človek, omahujočega in mehkega značaja, zbere v trenutji, ko ga morilec njegove zakonske sreče Dobrunov vdari v obraz, vse svoje duševne sile, da se pokaže moža, doseže pa le vnanji znak eneržije, le navidezno moč volje. Ko mu je v resnici stopiti na noge, zmanjka mu tal. Viskin je žrtva svojega nemoškega značaja. V tretjem dejanju g. Inemann ni rešil svoje naloge povsem v smislu pisateljevem, menda ni hotel, z ozirom na naše občinstvo, igrati najskečajnejše realistiški. Pomagal bi si bil lahko še tem načinom, da bi zakril one trenutke, ko zadavi „svojega“ sina. Sicer pa popolno priznanje g. Inemannovi umetnosti. Skoro najivno sebično Katjo je opremila gospa Danilova z vsemi prednostmi svojega velikega talenta. Malovrednico, katera se pa tega prav nič ne zaveda, katera brez pomisleka ustreza svojem poželjenju in nasladi, predročila nam je vrlo dobro. Gosp. Verovšek kot starešina Peter Semenič mi ni nič kaj ugajal, videlo se mu je, da ni v pravi ubranosti. Sploh se mi zdi njegova uloga preraztegnjena, da skoro nepotrebna. Celokupnosti drame ta širokost le škoduje. Prav izvrsten je bil gosp. Housa v ulogi klasično risanega dobrovoljčka Bobunova. Svetoval bi mu le, da opusti jecljanje. Dasiravno predpisano, moti preveč in zavlača zaročno ceremonijo. Lahkoživega upravnika Dobrunova je igral g. Danilo zelo spretno in vrlo. Samo več favenske poželjivosti imel bi pokazati takrat, ko ga Katja vnovič zbode v oči. Ostali so rešili svoje naloge prav povoljno. Inscenacija je bila malomarna, slaba. To seveda ne gre na rovaš režiserju, pač pa slavni intendanci. Za dramo ne žrtvuje ni vinarja. To je vnebovpijoč greh! Z malimi sredstvi, z malim trudom, z nekoliko umetniškim zanosom bi lahko uprizarjala igre, ki bi polnile gledališče in katere bi lahko z uspehom večkrat ponavljali. Igralci naši so pridni, nadarjeni, zelo vporabni, ker pa vsega družega ni, je njih trud navadno zaman. Potem pa se še čudijo, da je gledališče po večinoma prazno. Intendanca naj pač dobro premisli, kako bode nezaupno občinstvo zopet privela v gledališče. Uvidela je uže menda, ako ni poleg družega tudi še slepa, da je nemogoče vladati z geslom „pesek v oči“.

Vtisek Tucićeve drame na ne ravno mnogobrojno zbrano občinstvo je bil silovit. Moderne drame pa so tudi hujše, ko bodisi katere koli prejšnje dobe. Občinstvo privajeno vodenim limonadam starejših tragikov in sentimentalnih njih sedanjih posnemovalcev, zgraša se dramam, katerih osebe imajo v svojih žilah pravo kri, bodisi ta uže zdrava ali nezdrava. No, Dostojevski resnico trdi, ko pravi: zanimivo je, česa se ljudje boje najbolj? Novega koraka, nove, krepke misli se boje najhujše.

* * *

Dne 15. januarja so predstavljali Schillerjevo klasično žaloigro „Razbojniki“. Bila je benefica gosp. R. Inemanna. Gledališče je bilo natlačeno polno, občinstvo je ves večer navdušeno plaskalo beneficijantu ter pokazalo, da ve

ceniti vestnost, marljivost in umetnost simpatičnega tega igralca. Ker mi je prostor omejen, priobčim feljton o njegovi umetnosti v prihodnji številki.

Dan Gospodov.

(Češki spisal Fr. Valovšek, posl. Jožef G-n.)

Bila je nedelja, dan Gospodov. Mašek, čuvaj kotla, je počasi stopal v tvornico. Na jasnem oboku se je smejalo jutranje solnce. Daleč tam nad lesovi so se popenjale modre megle kakor krasne srebrne preproge. Po vrteh so stala drevesa tiho v cvetoči krasoti. Na cvetju se je lesketala rosa... Vse je duhtelo in se veselilo. Tihi mir in nekaj velikega, vzvišenega je prevevalo pokrajino kakor duh božji.

Bila je nedelja, Gospodov dan. Čuvaj je korakal v tvornico s sklonjeno glavo. Jasno solnce, čisto obzorje, sveži vzduh, ljubka vonjava cvetlic in demantni lesk rosnih kapljic — vse, vse mu je kakor z jednim glasom klicalo: danes je nedelja, Gospodov dan, dan počitka. Toda temne megle črnega dima, valeče se iz visokega tvorničnega dimnika, zamolklo bučanje strojev in temni obrazi delavcev, zamišljeno gredočih v tvornico, je z žalostjo polnilo njegovo srce.

„Dobrotljivi Bog!“ je vzdihnil v srce. „Kako se danes vse raduje in veseli svetega dne, počitka in miru — a jaz...!“

Beseda mu je zastala. Stisnil je pest, oko se mu je zasvetilo, ko je videl črne megle dima, valeče se iz dimnika.

Vesil sem se nedelje, žene, dece: toda — vse nade so mi bile uničene s kratkim, brezčutnim ukazom: „Na delo!“

Glava se mu je še bolj pobesila, ko je stopil v tvornico. Kak gorostasen razloček — tu in tam. Zunaj pokoj in mir, tu šum in ropot; zunaj zlato jutro, a tu sopara in dim; zunaj vse čisto in jasno, tu žalostno in neveselo.

Mašek je stopal s pobešeno glavo na svoje mesto.

Videl je pred saboj kotel, čul znano sikanje parov, ropot jermenov, vdihaval navadni smrad sopare in olja, pa dobil za nekaj časa mir in pokoj. Kakor črna pošast je ležal pred njim in težko sopihal velikanski kotel. Mašek je čutil na licu gorak njegov diha. Opazoval je nekoliko silo parov ter položil roko na kotel, da bi videl, niso li preveč razgreti njegovi boki.

Umiril se je.

Na mah je osupnil in poslušal.

Zamolklo zvonjenje bližnje cerkve mu je zvenelo na uho. Slišal jo je že stokrat, in stokrat, a še nikdar ga ni tako dirnilo, kakor danes. To milobno, to veličastno zvonjenje! Vsaki udar bro-nastega srca je udaril na njegovo mrzlo srce.

„Gospodov dan! Gospodov dan!“ so peli zvonovi veličastno in resno.

„Robotaj, robotaj!“ so ropotala kolesa, sikali pari kakor v posmeh.

Mašek se je stresel in pogledal proti oknu. Skozi šipe je prodirala zlata zarja ranega solnca ter oblila blede njegovo lice. Čudne misli so mu polnile glavo in srce. Tako so bile žalostne, tako trpke.

Umolknil so zvonovi, a Mašek ni imel pokoja. S celo dušo je hrepenel ven... ven...

Človek je — a ne sme misliti, dušo ima — a ne sme se brigati za njo. „Delaj, delaj — neprenehoma, brez pokoja, kakor mrtvi stroj!“ velevalo mu tam, kjer Bog drugače govori. Saj rad dela, a rad bi si tudi odpočil vsaj v nedeljo, na Gospodov dan, rad s celim srcem občutil, da je tudi — človek, mož, oče. Toda ne sme! Kakor je delal včeraj, mora delati danes jutri — zmeraj, zmeraj...!

Potegnil je z desnico preko čela, kakor da hoče pregnati čudne, žalostne misli. Toda zaman. Bal se je Boga, branil se tacim mislim ter je hotel pregnati.

Para je zasikala, jermeni so silneje udarjali.

Mašek je priskočil, pogledal tlakomer ter hitro uravnal ventil, da bi dal duška napetim silam... A zopet se je zamislil. Misel za mislijo se mu je podila po glavi, druga bolj črna od druge.

Spomnil se je svojih mladil let na očetovem domu. Moj Bog, kako srečen je bil tu, kadar je prišla nedelja. Vse je bilo doma tako čisto, tako milo. Na očetovi strani je hitel, ko so zapeli zvonovi, v hram božji — a danes?! Silna žalost mu je prevzela srce. In kedo je tega kriv? Kedo si izkorišča njegovo uboštvo, kedo ga upreza bodisi petek ali svetek? Zakaj ne sme imeti srca, zakaj ne sme misliti na svojo dušo...? Zakaj...?! Zakaj ne sme poslušati Boga, ki pravi: „Posvečuj praznik?“

Pogledal je na kotel in grozna misel mu je šinila v glavo. Stresel se je: en sam pritisk s prstom — in s strašnim pokom se razleti kotel, stroj, dom — vse — —

Prestrašil se je te misli in pogledal drugam. Toda zaman jo je skušal pregnati. Divji srd ga je tiral h kotlu. Kaj izgubi on? Nago življenje! A on se maščeje nad tem, kateri mu počitka ne privoščijo... in maščevanje je sladko, sladko!

Polagoma se je približal h kotlu. Oči so se mu zasvetile, roke tresle, šibile noge. Samo en pritisk, en pritisk z roko in...

Zavrtel se mu je svet pred očmi in videl ni drugega nego osodepolni ventil. Pčasi je

prožil roko, že se je dotikal ventila s tresočim prstom — že...

V bližnji cerkvi je zapel zvonček žalostno, pretresljivo. Zdaj baš povzdiguje v božjem hramu svečenik Boga — Spasitelja v najsvetejšem zakramentu, verniki se klanjajo v pokori — in vse utiha, utiha...

Mašek se je zganil. Mraz mu je pretresel vse ude. Prožena roka je omahnila, omahnil sam poleg kotla na kolena, klonil glavo in pobožno bil na prsi. Gorka solza mu je priplavala na črno lice, iz srca se mu je utrgal vzdih.

„Bog, v Tebe upam. — Tvoja sta maščevanje in sodba. Ti bodeš nekoč sodil te, kateri me priganjajo delati proti Tvojim zapovedim. Ti nekoč zdrobiš močne in prevzete, a povišaš — slabe in uboge. Ti si moja jedina nadeja! Ti, močni Bog, bodeš sodil te, kateri me tirajo z bičem gladu delati proti svetim Tvojim zakonom!“

In v njegovo srce se je vlil kakor balzam sladak mir, kakoršnega so le v Boga zaupajoča srca deležna. Morebiti ni še nikoli tako občutil kakor danes, da je nedelja v resnici dan nebeškega miru in blagoslova, da je in ostane za zmeraj dan Gospodov!

Dober krojaški pomočnik

se vsprejme takoj v delo, kakor se tudi vsprejme v učenje krojaškega obrta 8 (3-3)

krepek deček,

kateri je dovršil 14 leto in je že izpolnil ljudske šole. Oglasiti se je pri gospodu

Antonu Prebiliču,

krojaču Predgradom, pošta Staritrgr pri Kočevju.

Išče se ravno izučen

trgovski pomočnik

proti primerni plači in en

trgovski vajenec.

Kje, pove iz prijaznosti upravnništvo „Slov. Lista“. 4 (3-3)

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 61.

priporoča svojo izborna zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snovi

od najpreprostejših do najfinejših ružave, zelene ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v poljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči za vse svoje izdelke jedno leto.

Cene nizke. 2 (10-3)

Naznanilo in priporočilo.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel od gosp. Pavšner-ja 10 (3-2)

krojaški obrt.

Vse stare gg. naročnike, posebno prečast duhovščino, uljudno prosim, da tudi mene blagovolijo v prihodnje s svojimi naročili počastiti. — Potrudil se bodem vsako naročilo gg. duhovnikov točno in lično izvršiti, zagotavljajoč dobro delo in nizke cene.

Proseč za mnogobrojni obisk beležim velespoštovanjem

Josip Kastelic, krojaški mojster,
Vodnikov trg št. 4, nasproti c. kr. gimnaziji.

Slovenci!

Pristopajte

k

„Naši straži“!

Zaloga mestne elektrarne.

Naznanjam uljudno prečast. duhovščini in slav. občinstvu, da sem prevzel založništvo in izdelovanje

električnih svetilk mestne elektrarne.

V zalogi imam poleg lastno izdelanih cerkvenih oprav in cerkvenega orodja veliko različnih

lestencev, držajev in opor iz bronca, železa, stekla itd.

za električno razsvetljavo v cerkvah, sobah, dvoranah, delavnicah itd., izvršenih v najslovičnejših tovarnah za električno pripravo. — Vsako naročilo izvršim točno in natančno po izvirnih tovarniških cenah.

Po nizki ceni prirejam stare lestence in svetilnice za električno razsvetljavo. 9 (3-2)

V obilna naročila se uljudno priporočam velespoštovanjem

Leopold Tratnik,

V Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 27.

Ilustrovani katalogi in ceniki raznih sloviti tovarn so na ogled na razpolago.

Zastopstvo mestne elektrarne.

Usojam si p. n. odjemalce zlasti na mojo oblastveno dovoljeno

razprodajo

garantirano pristne

žime za motrace

deloma lastnega izdelka opozarjati, pri koji sem cene za 10 do 30 kr. pri kilogramu znižal. 11 (3-2)

Razložiti treba je tako garantirano pristno žimo od one nepristne s fibrizom namešane, ki je kvalitativno za 50% slabša in ki se v zadnjem času čim dalje v večji množini v kupčiji pojavlja.

Istotako znižal sem ceno pri „orin d' Afrique“ (morski travi) od 8 na 7 kr. kilogram. En gros se ceneje.

M. PAKIČ, Ljubljana.

NB. Kupujem vsako množino

konjskih in govejih repov

po najboljših cenah, katere dam potem sčistiti in v žimo spresti.

NAZNANILO.

Usojava si udano naznanjati p. n. slavnemu občinstvu, da sva s 1. januarjem t. l. dolgo let sem obstoječo trgovino z železnino gosp. Karola KAVŠEK-A prevzela ter jo bodeva dalje vodila pod trgovsko sodnijsko protokolovano trdko

Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek.

Ob jednam priporočava najino bogato zalogo, kakor železo, traverze, železniške šine, vsakovrstne okove pri pohištvu in zidanju in drugo železnino; kakor tudi poljedelske stroje in jeklene cevi za vodovode, po najnižjih in solidnih cenah. Priporočava se slavnemu občinstvu za mnogobrojen obisk ter beleživa 7 (3-3)

s spoštovanjem

Schneider & Verovšek.

Trnkóczyja

ustna voda
steklenica 50 kr.

Trnkóczyja

prašek za zobe
škatljica 30 kr.

kakor tudi

vse medicinično-kirurgične in farmaceutične preparate, specialitete itd., dietična sredstva, homeopatična zdravila, medicinska mila parfumerije itd. itd.

priporočajo in razpošiljajo na vse strani 12 (12-2)

lekarniške trdkke:

Ubal pl. Trnkóczy v Ljubljani na Kranjskem,

Viktor pl. Trnkóczy na Dunaju, Margarethen,

Dr. Oton pl. Trnkóczy na Dunaju, Landstrasse,

Julij pl. Trnkóczy na Dunaju, Josefstadt,

Vendelin pl. Trnkóczy v Gradcu na Štajarskem.

Pošiljatev z obratno pošto.